

Výroční zpráva spolku VIADUA – spolek pro ochranu a obnovu přírody a krajiny za rok 2015

VIADUA 2015

Kdo je Viadua a co dělá

Viadua byla 30.5. 2012 zaregistrována na Ministerstvu vnitra jako neziskové nevládní občanské sdružení ve smyslu Zákona č. 83/90 Sb. o sdružování občanů. Od 1. 1. 2014 na základě nabytí účinnosti zákona č.89/2012 Sb. (občanský zákoník), bylo „sdružení“ dle § 3045 automaticky převedeno na „spolek“. Zakladateli spolku jsou odborníci s dlouholetými zkušenostmi na poli ochrany přírody, kteří se v rámci působení v neziskových organizacích a akademických institucích podíleli a podílejí na řadě projektů zaměřených na základní biologický výzkum i aplikovanou ochranu biodiverzity. Při této práci byli zakladatelé konfrontováni s nedostatečným využíváním výsledků základního výzkumu při plánování praktických opatření na ochranu přírody. Hlavní motivací pro založení spolku Viadua pak byla snaha pokusit se o větší propojení těchto oborů prostřednictvím realizace projektů určených k řešení konkrétních problémů s využitím aktuálních vědeckých poznatků na dané téma.

Hlavní náplní činnosti spolku Viadua je aktivní činnost při ochraně přírody a krajiny. Zejména provádění managementových opatření, či optimalizace využívání krajiny na podporu vzácných a zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů a jejich stanovišť. Významným tématem je ochrana přírody v aktivních i bývalých vojenských prostorech, které v rámci ČR představují ojedinělá území, ve kterých se díky specifické historii a způsobu využívání vyskytují společenstva, která v soudobé běžné krajině již nenalezneme. V řadě případů se jedná o ubývající biotopy s výskytem ohrožených druhů vázaných na určitou míru disturbance. Tato společenstva a druhy se proto neobejdou bez aktivní péče, či specifického využívání dané lokality, jejíž/jehož úspěch je závislý na správné volbě typu opatření, intenzity, načasování a distribuce v území. Pokud jsou opatření navržena bez dostatečných znalostí o nárocích jednotlivých druhů a ekologických souvislostech v daném území, může být konečný výsledek nedostatečný nebo i kontraproduktivní. Veškeré zásahy v těchto lokalitách je proto nezbytné provádět s využitím všech dostupných informací, tak, aby vynaložené úsilí a finanční prostředky byly maximálně efektivní.

Kromě ochrannářského managementu se spolek Viadua zabývá také posuzováním vlivů na živou přírodu, osvětou v ochraně přírody a monitoringem významných druhů a společenstev.

V rámci aktivit na poli ekologické výchovy je Viadua autorem úspěšného cyklu přírodovědných vycházek pro děti a rodiče. Jedná se o pilotní projekt v rámci Olomouckého kraje ukazující směr našeho spolku v rámci ekovýchovných aktivit.

Statutárními orgány jsou:

Mgr. Jan Losík Ph.D. – předseda

Mgr. Slavomír Dostálík – jednatel

Mgr. Iva Buriánková Ph.D. – hospodář

Činnost sdružení

V roce 2015 jsme realizovali osm projektů včetně dvouletého projektu podpory populace tetřívka obecného ve Vojenském újezdu Libavá, který byl v roce 2015 ukončen.

Přehled realizovaných projektů:

Podpora populace tetřívka obecného v Ptačí oblasti Libavá

Základní údaje

Název projektu: Podpora populace tetřívka obecného v Ptačí oblasti Libavá (akceptační číslo 13145896, č. projektu CZ.1.02/6.2.00/12.16772, ID projektu 20322288) spolufinancovaného Evropskou unií z Evropského fondu pro regionální rozvoj, resp. Operačního programu životní prostředí.

Lokalizace projektu: VVP Libavá

Řešitelská organizace: Viadua – sdružení pro ochranu a obnovu přírody a krajiny

Daskabát 159, Olomouc 779 00

IČO: 22611088

tel.: 737950802

e-mail: viadua@seznam.cz

Podpořilo.: MŽP, SFŽP

Zpracovatel: Mgr. Alice Háková

Spolupracovníci:

Mgr. Slavomír Dostálík

Mgr. Jan Losík, Ph.D.

Cíle projektu

Cílem projektu je dosáhnout zlepšení podmínek pro existenci tetřívka obecného ve VÚ Libavá. Cíle by mělo být dosaženo prostřednictvím komplexních praktických opatření, která budou spočívat jak ve zlepšení a rozšíření plochy potenciálně vhodných biotopů, tak ve snížení intenzity predačního tlaku na stávající populaci.

Realizace projektu zahrnuje následující úkony:

- a) Prořezávka dřevin
- b) Mulčování za účelem vyčištění plochy od stařiny a vyprodukované biomasy s cílem vytvořit plochy s nízkou vegetací
- c) Redukce predátorů
- d) Vytváření nových ploch s nízkou vegetací
- e) Úprava biotopu pro úspěšný vývoj mláďat v okolí tokanišť
- f) Zmírnění tlaku dravců na tetřívka v době toku a vyvádění mláďat
- g) Pyrotechnický průzkum lokalit

Výsledky a výstupy

V roce 2015 jsme realizovali následující aktivity.:

1 – narušení buldozerem

2- redukce predátorů

3 – vypouštění bažantů

4 – bezorební dosev

5- monitoring

6- mulčování

7- zpracování metodiky ochrany tetřívka

Projekt byl v roce 2015 úspěšně ukončen. Nad rámec projektu bude v dalších letech dále probíhat redukce predátorů a úprava tokanišť – mulčování, vytváření ploch s nízkou vegetací.

Louky pro Olomouc

Základní údaje

Název projektu: Louky pro Olomouc

Lokalizace projektu: Olomouc

Řešitelská organizace: Viadua – spolek pro ochranu a obnovu přírody a krajiny

Daskabát 159, Olomouc 779 00

IČO: 22611088

tel.: 737950802

e-mail: viadua@seznam.cz

Podpořilo.: Statutární město Olomouc

Zpracovatel: Mgr. Slavomír Dostálík

Spolupracovníci:

Mgr. Alice Háková

Mgr. Jan Losík, Ph.D.

Cíle projektu

Vytvořit na třech vybraných lokalitách ve městě Olomouc „motýlí louky“ resp. plochy o velikosti cca 25m² s vysetou luční směskou a instalace tří totemů s funkcí hmyzího hotelu.

Za poznáním do přírody

Základní údaje

Název projektu: Za poznáním do přírody

Lokalizace projektu: Olomouc a okolí

Řešitelská organizace: Viadua – spolek pro ochranu a obnovu přírody a krajiny

Daskabát 159, Olomouc 779 00

IČO: 22611088

tel.: 737950802

e-mail: viadua@seznam.cz

Podpořilo.: Statutární město Olomouc

Zpracovatel: Mgr. Alice Háková

Spolupracovníci:

Mgr. Slavomír Dostálík

Cíle projektu

Cílem projektu byla organizace 6 terénních exkurzí pro rodiče a děti do přírodovědně zajímavých území v okolí Olomouce a tří výukových programů v Botanické zahradě Přírodovědecké fakulty Univerzity Palackého. Při terénních exkurzích byly hravou formou dětem i dospělým prezentovány názvy organismů, které se v daném prostředí nacházejí, základní vazby mezi nimi, důraz byl kladen na uvědomění si důležitosti zachování biodiverzity a seznámení se ze základními principy ochrany přírody v ČR, které jsou v daném území aplikovány. Prostředí je při terénní exkurzi zkoumáno např. pozorováním, lovem pomocí sítěk, smýkáním a prohledáváním úkrytů, dalekohledy apod. Cílovou skupinou jsou rodiče a děti ve věku 3-10 let. Pro každou exkurzi byly vymyšleny hry, pracovní listy a výtvarné činnosti v souladu s principy environmentální výchovy a s použitím prvků Montessori pedagogiky.

Výukové programy pro děti MŠ realizované ve venkovním prostředí

Základní údaje

Název projektu: Výukové programy pro děti MŠ realizované ve venkovním prostředí

Lokalizace projektu: Olomouc a okolí

Řešitelská organizace: Viadua – spolek pro ochranu a obnovu přírody a krajiny

Daskabát 159, Olomouc 779 00

IČO: 22611088
tel.: 737950802
e-mail: viadua@seznam.cz
Podpořilo.: Statutární město Olomouc
Zpracovatel: Mgr. Alice Háková
Spolupracovníci:
Mgr. Slavomír Dostálík

Cíle projektu

Cílem projektu bylo připravit pro děti výukové programy, při kterých budou všemi smysly vnímat přírodu kolem sebe. Budou pobývat venku a dozvídat se o základních ekologických vazbách. Důležitou součástí je dětem umožnit práci na zahradě, kdy děti pozorují růst rostlin od semínka k plodům. Mohou pozorovat i vývojové cykly živočichů – ropuchy, čolka, vážky apod.

Mapování výskytu sekavce podunajského v náhonu Strhanec (řeka Bečva)

Základní údaje

Název projektu: Mapování výskytu sekavce podunajského v náhonu Strhanec (řeka Bečva)
Lokalizace projektu: Řeka Bečva – náhon Strhanec
Řešitelská organizace: Viadua – spolek pro ochranu a obnovu přírody a krajiny
Daskabát 159, Olomouc 779 00
IČO: 22611088
tel.: 737950802
e-mail: viadua@seznam.cz
Podpořilo.: ČSOP
Zpracovatel: RNDr. Lukáš Merta, Ph.D.
Spolupracovníci:
Viadua– sdružení pro ochranu a obnovu přírody a krajiny

Cíle projektu

Systematicky zmapovat rozšíření sekavce podunajského v celé délce náhonu Strhanec, odhadnou velikost zdejší populace a věkovou strukturu
Na základě zjištěných informací navrhnout plán opatření na ochranu populace sekavců

Mapování výskytu hořce hořepníku ve VÚ Libavá

Základní údaje

Název projektu: Mapování výskytu hořce hořepníku ve VÚ Libavá
Lokalizace projektu: Vojenský Újezd Libavá
Řešitelská organizace: Viadua – spolek pro ochranu a obnovu přírody a krajiny
Daskabát 159, Olomouc 779 00
IČO: 22611088
tel.: 737950802
e-mail: viadua@seznam.cz
Podpořilo.: ČSOP
Zpracovatel: Mgr. Jan Losík, Ph.D.
Spolupracovníci: Mgr. Alice Háková
Mgr. Slavomír Dostálík

Cíle projektu

1. Doplnit znalosti o výskytu hořce hořepníku na území VÚ Libavá.
2. Terénním šetřením revidovat dosud známé lokality výskytu.

3. Terénním šetřením na lokalitách s potenciálně vhodnými biotopy vyhledat dosud neznámé populace h. hořepníku.
4. Charakterizovat stav jednotlivých populací z hlediska jejich početnosti, životaschopnosti a předpokládaného budoucího vývoje.
5. Na lokalitách výskytu h. hořepníku prověřit přítomnost modráska hořcového.

Luční tůň Podlesí

Základní údaje

Název projektu: Luční tůň Podlesí

Lokalizace projektu: Podlesí nad Odrou

Řešitelská organizace: Viadua – spolek pro ochranu a obnovu přírody a krajiny

Daskabát 159, Olomouc 779 00

IČO: 22611088

tel.: 737950802

e-mail: viadua@seznam.cz

Podpořilo.: ČSOP

Zpracovatel: Mgr. Slavomír Dostálík

Spolupracovníci:

Mgr. Jan Losík, Ph.D.

Cíle projektu

- Vytvořit vhodný biotop pro život a rozmnožování obojživelníků a dalších organismů vázaných na daný druh biotopu.
- Vytvořit stabilní prostředí, zajišťující dlouhodobě vhodné podmínky pro život a rozmnožování výše popsaných organismů, které bude sloužit jako zdrojová lokalita lokálního významu či jako tzv. „stepping stone“.
- Zvýšit biodiverzitu lokality vytvořením nového vodního biotopu.

Management lokalit s výskytem modráska černoskvřnného (Maculinea arion) ve VÚ Libavá

Základní údaje

Název projektu: Management lokalit s výskytem modráska černoskvřnného (Maculinea arion) ve VÚ Libavá

Lokalizace projektu: Vojenský Újezd Libavá

Řešitelská organizace: Viadua – spolek pro ochranu a obnovu přírody a krajiny

Daskabát 159, Olomouc 779 00

IČO: 22611088

tel.: 737950802

e-mail: viadua@seznam.cz

Podpořilo.: MŽP, AOPK

Zpracovatel: Mgr. Jan Losík, Ph.D.

Spolupracovníci: Mgr. Alice Háková, Mgr. Slavomír Dostálík a skupina dobrovolníků

Cíle projektu

Provést managementová opatření, která přispějí ke zlepšení životních podmínek modráska černoskvřnného na dvou vybraných lokalitách s nově potvrzeným výskytem tohoto druhu. Opatření budou spočívat v sečení travních porostů a likvidaci posečené biomasy. Cílem je obnovit plochy s větší pokryvností trsů mateřídoušky a s nízkým nezapojeným bylinným porostem. Na zájmové lokalitě nebyl dosud realizován cílený management.

Hospodaření

Výsledek hospodaření

Výsledek hospodaření v hlavní činnosti	8 tis. Kč
Výsledek hospodaření v doplňkové činnosti	0

Daně

Za zdaňovací období 2015 bylo podáno řádné daňové přiznání k DzPPO, daňová povinnost 0.

Dotace, příspěvky na provoz a jiné podpory

St. město Olomouc   podpora 45 tis. Kč   projekt „Louky pro Olomouc“, vyúčtování
k 30.11.2015, v roce 2015 vyčerpáno

                    podpora 44,4 tis. Kč   projekt „Hrát si objevovat v přírodě, to nás baví“,
vyúčtování k 30.11.2015, v roce 2015 vyčerpáno

                    podpora 10 tis. Kč   projekt „Za poznáním do přírody“, vyúčtování
k 30.12.2015, v roce 2015 vyčerpáno

SFŽP   dotace 3 726 tis. Kč   projekt „Podpora populace tetřívka obecného v Ptačí oblasti
Libavá“, celkem od r. 2014 vyčerpáno cca 7 706 tis. Kč, z toho v r. 2015 vyčerpáno 3 726 tis.
Kč, ukončení projektu k 31.12.2015

Dary

Účetní jednotka získala v roce 2015 dar od Nestlé Česko s.r.o. na realizaci questingové trasy „Za tajemstvím olomouckých parků“ ve výši 30 tis. Kč. Dar bude čerpán v následujícím období.